

AYOLNI E'ZOZLASH - O'ZBEK XALQIGA XOS OLIJANOB XUSUSIYAT

Mirzayeva Faroxat Odiljonovna

Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti

Pedagogika kafedrası dotsenti

Darobov Rahmonjon Ravshan o'g'li

Pedagogika va psixologiya ta'lim yo'nalishi

302-guruh (kechki) talabasi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada jamiyatda xotin-qizlarning rolini oshirish, o'zbek millatining o'ziga xos ma'naviyatini shakllantirish va yuksaltirishda, oilaning, oilada esa ayolning o'rni, gender tenglik va oila masalalari yoritilgan bo'lib, ularning oilaga bo'lgan munosabatlari, ijtimoiy hayotdagi roli ko'rsatib berilgan.

Kalit so'zlar: jamiyat, oila, ayol, gender tenglik, ma'naviyat, millat, an'ana.

АНАННОТАЦИЯ

В данной статье отражены вопросы повышения роли женщин в обществе, формирования и повышения самобытности узбекской нации, роли семьи, семьи, гендерного равенства и семьи, их отношения к семье, роль в общественной жизни.

Ключевые слова: общество, семья, женщина, гендерное равенство, духовность, нация, традиция.

ANANNOTATION

This article reflects the issues of increasing the role of women in society, the formation and enhancement of the identity of the Uzbek nation, the role of family, family, gender equality and family, their attitude to the family, and the role in public life.

Key words: society, family, woman, gender equality, spirituality, nation, tradition.

Uchinchi Renesansga qadam qo'yayotgan yangi O'zbekistonni barpo etish yo'lida fidokorona mehnatda aynan ayollarimizning alohida o'rni borligi ko'ngilda faxr tuyg'usini yuksaltiradi. Zotan, ayoli e'zozlangan yurtda yashashning o'zi saodat, shunday emasmi?! "Bir haqiqat ayonki, har qanday xalqning ma'naviy darajasini

avvalo shu yurt ayollarining ma'naviy saviyasi belgilaydi. Bugungi kunda dunyoda "fidoyi" degan so'zga eng munosib bo'lgan Ona siymosi oldida ta'zim qilamiz. Hayotimiz quvonchi, xonadonlarimiz ko'rki bo'lmish aziz ayollarimiz sha'niga eng go'zal tilaklarimizni izhor etamiz. Ayol siymosi Yaratganning tengsiz mo'jizasi bo'lib kelgan va hamisha shunday bo'lib qoladi", – deydi hurmatli Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev.

Ma'lumki, ayolni e'zozlash, unga ehtirom ko'rsatish o'zbek xalqiga xos olijanob xususiyatlardan biri sifatida qarab kelingan.

O'zbek millatining o'ziga xos ma'naviyatini shakllantirish va yuksaltirishda, oilaning, oilada esa ayolning o'rni va ta'siri beqiyosdir.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 1 martdagi «Oila va xotin-qizlar bilan ishlash, mahalla va nuroniylarni qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi PF-81-son Farmoniga binoan xotin-qizlarning jamiyatdagi rolini oshirish, gender tenglik va oila masalalari bo'yicha respublika komissiyasini, mahalliy xalq deputatlari Kengashlarida esa Xotin-qizlarning jamiyatdagi rolini oshirish, gender tenglik va oila masalalari bo'yicha olib borilayotgan tizimli ishlar bugungi kunda ayollarga bo'lgan e'tiborning qay darajada ekanligini ko'rsatadi. [1]

O'zbekiston Xotin-qizlar qo'mitasiga yordam ko'rsatish, maslahat berish mexanizmi hamda chora-tadbirlari, xotin-qizlarga nisbatan tazyiq va zo'ravonlik holatlarining oldini olish to'g'risida axborot olishni ta'minlash maqsadida O'zbekiston Respublikasining butun hududida tunu kun ishlaydigan, bepul telefon liniyasi tarmog'i (ishonch telefoni) ishlab turishini ta'minlash tizimi ham joriy qilinganligi o'z muddatida kiritilgan qoidalardan biri bo'ldi.

Mamlakatimizda xotin-qizlarning nafaqat kundalik turmushda, jamiyatimizda ham mavqei, nufuzi oshib bormoqda.

Millatning o'ziga xos ma'naviyatini shakllantirish va yuksaltirishda shubhasiz, oilaning, oilada esa ayolning o'rni va ta'siri beqiyos. Chunki insonning eng sof va pokiza tuyg'ulari, ilk hayotiy tushuncha va tasavvurlari birinchi galda oila bag'rida va

ona tarbiyasi bilan shakllanadi. Yurtimiz xotin-qizlarining jamiyatdagi oʻrni, ularning oilaga boʻlgan munosabatlari, ijtimoiy hayotdagi roli gʻoyat muhim ahamiyatga egaligi bois ularning mavqei ham har jihatdan yuqori baholanmoqda. Jahon hamjamiyati, nufuzli xalqaro tashkilotlar eʼtirofiga koʻra, Oʻzbekiston ayollar uchun munosib muhit yaratgan mamlakatlar qatoriga kiritilmoqda. Bir soʻz bilan aytganda, yurtimizda azal-azaldan muhtarama ayollarga yuksak ehtirom koʻrsatib kelinadi.

Mamlakatimiz taʼlim muassasalarida Oʻrta Osiyo xalqlarining oʻtmishini oʻrganish va unda ayollarning tutgan oʻrni, maqomi va albatta maʼrifati darajasini aniqlash oʻsha davrning madaniyati va maʼnaviyati darajasini ham belgilashga zamin yaratadi. Shu oʻrinda, bugungi Oʻrta Osiyo ayolining jahon miqyosida topayotgan shuhrati, ularning ilm sohasida, iqtisodiyot, maʼnaviy-maʼrifiy sohada qilayotgan mehnatlari, yurt taraqqiyotiga qoʻshayotgan sezilarli hissalarini alohida taʼkidlab, ayollarning oʻtmishda ham shunday ajdodlari borligini faxr va gʻurur toʻygʻusiga aylantirish bugungi kun pedagoglari oldida turgan eng muhim vazifadir.

Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 1 martdagi «Oila va xotin-qizlar bilan ishlash, mahalla va nuroniylarni qoʻllab-quvvatlash tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari toʻgʻrisida»gi PF-81-son Farmoniga binoan xotin-qizlarning jamiyatdagi rolini oshirish, gender tenglik va oila masalalari boʻyicha respublika komissiyasini, mahalliy xalq deputatlari Kengashlarida esa Xotin-qizlarning jamiyatdagi rolini oshirish, gender tenglik va oila masalalari boʻyicha olib borilayotgan tizimli ishlar bugungi kunda ayollarga boʻlgan eʼtiborning qay darajada ekanligini koʻrsatadi.

Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 7 martdagi PF-87-son Farmoniga Mamlakatda xotin-qizlarning huquq va qonuniy manfaatlarini himoya qilish, ularning iqtisodiy, ijtimoiy va siyosiy faolligini oshirish, sogʻligʻini saqlash, kasbga oʻqitish va bandligini taʼminlash, tadbirkorlikka keng jalb etish, ehtiyojmand xotin-qizlarni ijtimoiy qoʻllab-quvvatlash, gender tenglikni taʼminlash borasida olib borilayotgan islohotlarni tizimli davom ettirish, shuningdek, Birlashgan Millatlar Tashkiloti Global kun tartibining Barqaror rivojlanish maqsadlarini izchil amalga

oshirish maqsadida yurtimizda birqancha ishlar amalga oshirildi. O‘zbekistonda «2030 yilgacha bo‘lgan davrda barqaror rivojlanish sohasidagi Milliy maqsad va vazifalar» doirasida ustuvor maqsadlardan biri sifatida «Gender tenglikni ta’minlash va barcha xotin-qizlarning huquq va imkoniyatlarini kengaytirish» belgilangan.

Ushbu maqsadga erishish uchun xotin-qizlarning o‘z huquq va manfaatlarini ijtimoiy-iqtisodiy sohada amalga oshirishida ularni qo‘llab-quvvatlashni nazarda tutuvchi dasturlarni kengaytirish talab etiladi.

2022 — 2026 yillarda xotin-qizlarning mamlakat iqtisodiy, siyosiy va ijtimoiy hayotining barcha jabhalarida faolligini oshirish bo‘yicha Milliy dastur (keyingi o‘rinlarda — Milliy dastur) xotin-qizlarni qo‘llab-quvvatlash bo‘yicha davlat siyosatining asosiy yo‘nalishlarini belgilaydi.

Milliy dastur O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi, «Yoshlarga oid davlat siyosati to‘g‘risida», «Xotin-qizlarni tazyiq va zo‘ravonlikdan himoya qilish to‘g‘risida», «Xotin-qizlar va erkaklar uchun teng huquq hamda imkoniyatlar kafolatlari to‘g‘risida»gi O‘zbekiston Respublikasi qonunlari, O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senatining «2030 yilga qadar O‘zbekiston Respublikasida gender tenglikka erishish strategiyasini tasdiqlash haqida»gi qarori, xalqaro huquqning umume’tirof etilgan tamoyillari va me’yorlari, O‘zbekiston Respublikasining xalqaro shartnomalaridan kelib chiquvchi qoidalar va boshqa qonun hujjatlariga muvofiq tayyorlangan.

Xullas, o‘zbek ayolining ma’naviyati millatning nafaqat o‘tmishi va buguni, balki kelajagining ham asosiy o‘lchovi bo‘ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. *O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining «Oila va xotin-qizlar bilan ishlash, mahalla va nuroniylarni qo‘llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida»gi PF-81-son Farmoni. 2022 yil 1 mart.*

2. *O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021 yil 5 martdagi PQ-5020-sonli “Xotin-qizlarni qo‘llab-quvvatlash, ularning jamiyat hayotidagi faol ishtirokini ta’minlash tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” gi Qarori // O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami, 2021 y.*